

SeaGIS 2.0

EUROPEISKA UNIONEN

Interreg
Botnia-Atlantica

Europeiska regionala utvecklingsfonden

MÖJLIGHETER TILL BLÅ TILLVÄXT I KVARKENREGIONEN

Aktivitet 2 inom SeaGIS 2.0

Presentation i Vasa 13 mars 2018

Örjan Pettersson, Umeå universitet

Kenneth Nordberg, Åbo Akademi

UMEÅ UNIVERSITET

VARFÖR BLÅ TILLVÄXT?

Utgångspunkter för delprojektet:

- ✓ EUs Blue Growth Strategy (2012)
- ✓ Blå tillväxt – havsrelaterade verksamheters bidrag till en hållbar utveckling
- ✓ Nationella strategier i Sverige och Finland (2015 respektive 2016)
- ✓ Hur kan hav och kust bidra till utveckling i regionen?

KORT OM GENOMFÖRANDE

Målsättningar på olika nivåer:

- ✓ Internationellt/EU
- ✓ Nationellt för Sverige och Finland
- ✓ Regionalt och lokalt

- ✓ Dokument och hemsidor

- ✓ Dialogmöten (workshop)
- ✓ Kompletterande intervjuer
- ✓ Projektgrupp

- ✓ Rapport på gång...

Dialogmöten:

- ✓ Umeå, juni 2016
- ✓ Vasa, november 2016
- ✓ Örnsköldsvik, maj 2017

DIALOGMÖTEN

Frågeställningar:

- Nuläge och behov
- Utmaningar och möjligheter
- Konflikter och synergier
- Mål och åtgärder

Teman:

1. Fiske och vattenbruk
2. Sjöfart och infrastruktur
3. Energi, främst vindkraft
4. Besöksnäring
5. Rekreation och naturvård
6. Ö-samhällen (nytt tema)

FISKE OCH VATTENBRUK

Utmaningar:

- Relativt liten näring
- Hållbart fiske, värna lekområden
- Miljögifter
- Avsättning för fisk
- Husbehovs- och sportfiske
- Säl- och skarvproblemen
- Fiskodlingen har svårt att få förlängda tillstånd

Möjligheter:

- Utveckla marknaden; information, förädling etc
- "Nya" arter, t ex mört, braxen
- Smartfisk-konceptet
- Fisketurism, t ex pescaturism
- Nya lokaliseringar och teknik för fiskodling

FISKE OCH VATTENBRUK

Mål och åtgärder:

- Verka för ett hållbart fiske genom att identifiera och vid behov skydda viktiga fiskereproduktionsområden
- Verka för ökat tillvaratagande och konsumtion av underutnyttjade fiskarter i enlighet med Smartfiskkonceptet
- Ta fram en gemensam förvaltningsplan för säl och skarv i Kvarken
- Utveckla servicepaket kopplat till fritidsfiske

UMEÅ UNIVERSITET

SJÖFART OCH INFRASTRUKTUR

Utmaningar:

- Viktig för basindustri och export/import
- Osäkerhet om framtida behov
- Öst-västliga förbindelser
- Investeringsbehov, främst hamnarna
- Farleder; muddringsbehov, mötesplatser, förkörsrätt, isbrytning mm
- Farleder för mindre fartyg; turbåtar, fiskefartyg, små passagerarfärjor etc

Möjligheter:

- Samarbeten och EU-medel för investeringar i hamnar mm
- Ny färja Umeå-Vasa
- Avlasta landtransporter
- Sjömätning
- Samverkan med besöksnäring

SJÖFART OCH INFRASTRUKTUR

Mål och åtgärder:

- Kartlägg dagens båttrafik (inkl fritidsbåtar) och prognosticera framtida behov av farleder och hamnar
- Kvalitetssäkra farleder (sjömätning, muddring, isbrytning etc) och verka för fortsatta investeringar i hamnar och farleder
- Verka för en förkörsrätt i farleder för passagerarfärjor
- Verka för omfördelning av transporter från vägar och järnvägar till sjöfart

UMEÅ UNIVERSITET

ENERGI, HAVSBASERAD VINDKRAFT

Utmaningar:

- Stor osäkerhet om havets potential för energiförsörjning
- Havsbaserad vindkraft; kostsamma investeringar, låga elpriser, tekniska utmaningar
- Motstående intressen, konflikter
- Världsnaturarven
- Kraftöverföring

Möjligheter:

- Förnyelsebar energi
- Algodling/biobränsle, solenergi, värmepumpar, spillvärme, undervattensströmmar etc
- Samlokalisering och "kombi-plattformar", t ex vindkraft och fisk-/algodling
- FoU och testning av ny teknik
- Energiklustret i Vasa

ENERGI, HAVSBASERAD VINDKRAFT

Mål och åtgärder:

- Utred förutsättningar för ökad produktion och överföring av förnybar energi till havs och i arktiska förhållanden
- Verka för att innovativa och småskaliga lösningar tas fram

BESÖKSNÄRING

Utmaningar:

- Små entreprenörer beroende av större aktörer; hotell, transport, kommunen etc
- Stora säsongsvariationer
- Allemansrätten; gratis naturupplevelser och ifrågasatt
- Fysisk och digital tillgänglighet; kollektivtrafik, skyltning, 3G/4G, digitala tjänster, sociala medier
- Prissättning och "illojal konkurrens"
- Lokalbefolkningen inte enbart positiv till ökande turism

Möjligheter:

- Stor potential, särskilt naturen
- Möjlighet att besöka två länder och världs naturarv
- Nya säsonger och produkter; vinter, långfärdsskridsko, säljakt, blue care etc
- Paket med boende, aktiviteter, lokal mat etc

UMEÅ UNIVERSITET

BESÖKSNÄRING

Mål och åtgärder:

- Utveckla besöksnäringen beaktande ekosystemens förutsättningar och lokalbefolkningens önskemål
- Utveckla marknadsföringen, verka för att utveckla nya säsonger och produkter inom besöksnäringen (inkl blue care)
- Verka för en högre kunskapsnivå bland allmänheten, besökare och företagare när det gäller natur, miljö och ekosystemen, samt allemansrätten

REKREATION OCH NATURVÅRD

Utmaningar:

- Bristande kunskap om och respekt för allemansrätten
- Lokalbefolkningens och fritidshusägarnas önskemål om att nyttja landskapet kommer lätt i konflikt med naturvården
- Bristfällig dialog mellan myndigheter och lokalbefolkning
- Vad vill lokalbefolkningen?
- Farleder, infrastruktur, service mm för fritidsbåtar
- Sportfiske vs husbehovsfiske och yrkesfiske

Möjligheter:

- Skärgården attraktiv för boende, fritidshus, friluftsliv mm
- Erfarenhetsutbyte mellan svenska och finska myndigheter
- Riktad och uppdaterad information om utbud; gästhamnar, kajakuthyrning, öppettider etc

REKREATION OCH NATURVÅRD

Mål och åtgärder:

- Utveckla metoder för en bättre dialog mellan myndigheter och lokalbefolkning om naturskydd och miljövård
- Tillvaratagande av lokala kunskaper för att upprätthålla ekosystem och skapa attraktivitet
- Uppmuntra lokalbefolkningen att formulera mål för framtida nyttjande och värnande av kust och hav

Ö-SAMHÄLLEN (NYTT TEMA)

Utmaningar:

- Kollektivtrafik, särskilt färjeförbindelserna viktiga för bl a bofasta och besöksnäring
- Världsarvet Kvarkens skärgård

Möjligheter:

- Attraktiva miljöer
- Möjlighet till samarbete och erfarenhetsutbyte
- Museiverksamhet
- Landskapsvård med betande djur, våtmarker etc
- Närproducerade livsmedel

AVSLUTANDE KOMMENTARER

- Blå tillväxt och hållbar utveckling (inkl miljöhänsyn, naturvård)
- Generellt behov av utredningar och kartläggning (t ex med GIS)
- Konflikter och motstående intressen; blå tillväxt och havsplanering (inkl kustzon och koppling till övrig planering)
- Gränsöverskridande samarbete och erfarenhetsutbyte (goda exempel!)
- Synergier mellan olika verksamheter; sjöfart och turism, vindkraft och vattenbruk, lokal mat och besöksnäring etc

Tack för att ni lyssnat!
Frågor och kommentarer?

UMEÅ UNIVERSITET